

Медведська Вікторія Юріївна
Бадер Антон Васильович
Меженська Олена Володимирівна

Державні комунікації як інструмент легітимізації політичних рішень

УДК 328.1:316.77:32.019.5(477)(045)

DOI [https://doi.org/10.24195/2414-](https://doi.org/10.24195/2414-9616.2025-5.8)

9616.2025-5.8

Стаття поширюється на умовах ліцензії
CC BY 4.0

Медведська Вікторія Юріївна

доктор філософії зі спеціальності

052 «Політологія»,

доцент кафедри політології

і міжнародних відносин

Державного закладу «Луганський

національний університет

імені Тараса Шевченка»

вул. Івана Банка, 3, Полтава, Україна

ORCID: 0000-0001-6817-155X

Бадер Антон Васильович

доктор політичних наук, професор,

директор Навчально-наукового

інституту соціальних і гуманітарних наук

Державного закладу «Луганський

національний університет

імені Тараса Шевченка»

вул. Івана Банка, 3, Полтава, Україна

ORCID: 0000-0002-3670-5753

Меженська Олена Володимирівна

кандидат політичних наук,

доцент кафедри політології

і міжнародних відносин

Державного закладу «Луганський

національний університет імені Тараса

Шевченка»

вул. Івана Банка, 3, Полтава, Україна

ORCID: 0000-0002-1053-5020

У статті досліджується роль державних комунікацій як ключового інструменту легітимізації політичних рішень в Україні. Автори наголошують, що у сучасних умовах повномасштабної війни та інтенсивного інформаційного тиску державні комунікації виконують подвійну функцію: забезпечення прозорості та пояснення суспільству логіки ухвалених рішень, а також захист від дезінформації та ворожих маніпулятивних наративів. Наукова новизна роботи полягає у комплексному аналізі не лише позитивних ефектів, але й ризиків, пов'язаних із комунікативними практиками влади, зокрема небезпеки надмірної централізації, «монополізації тривоги» та цифрового розриву.

Зазначено, що метою статті є з'ясування місця, ролі та ключових актуальних проблем державних комунікацій як інструменту легітимізації політичних рішень в Україні. Заявлено, що застосовано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів, зокрема описовий, системний, структурно-функціональний, інституціональний, історичний та порівняльний. Використання цих підходів дало змогу проаналізувати місце та значення, механізми функціонування державних комунікацій у контексті їхньої ролі в процесі легітимізації політичних рішень.

У статті окреслено основні підходи до розуміння державних комунікацій у політичному дискурсі, наголошено на їхніх функціях як регулятора соціально-політичних процесів та засобу підтримання стабільності в демократичному суспільстві. Аналізуються приклади з українського досвіду останніх років: реформування мобілізаційної політики, функціонування «Пунктів незламності» та застосунків повітряної тривоги, контрдезінформаційна діяльність Центру стратегічних комунікацій, а також розвиток екосистеми «Дія» як символу цифрової держави. У статті підкреслюється, що ці практики підсилюють довіру громадян, формують відчуття процедурної справедливості та підвищують стійкість політичної влади.

Водночас, автори акцентують на потребі у впровадженні деліберативних механізмів демократії, які забезпечили б ширший простір для критичного публічного діалогу та участі громадян у процесі прийняття рішень. Це дозволило б подолати загрозу формалізації легітимності та зміцнити її внутрішній, ціннісний вимір. Таким чином, дослідження пропонує концептуальні та практичні орієнтири для вдосконалення державних комунікацій в Україні як основи легітимного політичного врядування.

Ключові слова: державні комунікації, легітимізація політичних рішень, інформаційна безпека, дезінформація, цифрова держава, довіра, деліберативна демократія.

Вступ. У сучасних умовах процес легітимізації політичних рішень ускладнюється низкою факторів, серед яких варто виокремити невизначеність та недостатню компетентність управлінських рішень, поширення недостовірної інформації, маніпулятивні практики та цілеспрямовану дезінформацію, що набувають суспільної значущості. У цьому контексті особливої актуальності набуває дослідження проблематики застосування комунікаційних інструментів у сфері державного управління, а також визначення перспектив їх ефективного функціонування в сучасних соціальних структурах.

У зв'язку із комплікацією змісту та структури діяльності суспільства, соціальних організацій і політичних інститутів відбувається стрімке зростання обсягів інформації, що зумовлює підвищення ролі державної комунікації як регулюючого

і координуючого механізму у взаємодії держави й громадянського суспільства, що забезпечує стабільність та ефективність функціонування суспільної системи загалом. Першість у формуванні якісного двостороннього діалогу між органами державної влади та громадянського суспільства сьогодні отримують держави, які досягли стрімкого та масштабного розвитку комунікаційних систем і мереж та забезпечують їхнє ефективне використання у сферах управління.

Сучасний політичний дискурс визначається високим рівнем поляризації, що супроводжується зростанням недовіри до політичних інститутів, органів державної влади та суспільних груп. Апатія виборців, посилення протестних рухів, поширення дезінформації та маніпулятивних практик актуалізують проблему неефективності державних кому-

нікацій. У таких умовах ключового значення набуває пошук нових комунікаційних моделей, здатних забезпечити досягнення суспільного консенсусу, підвищити рівень довіри до політичних рішень і створити передумови для вироблення довгострокових стратегій розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідження питань державних комунікацій та легітимізації політичних рішень досить широко представлені в науковій літературі. З'ясуванням даної проблематики займаються українські вчені, такі як О. Антіпова, Н. Баюрко, О. Борисенко, Н. Вінникова, Я. Дибчинська, А. Зінченко, Т. Ломакіна, В. Маракін, І. Тітаренко, К. Чернокалова, Я. Попович та інші. Водночас, даній проблематиці присвячені дослідження зарубіжних вчених, зокрема Р. Батлера, Р. Вуда, В. Даура, П. Долан, А. Рейса, М. Хоуллетт, Т. Чабрая. Однак малорозробленою та недослідженою виступає проблема ролі державних комунікацій як інструменту легітимізації політичних рішень, зокрема в умовах глобальної трансформації суспільств в інформаційно-комунікативні суспільства та в українському суспільно-політичному просторі.

Метою даної статті, що змістовно відрізняє її від інших наукових досліджень виступає з'ясування місця, ролі та ключових актуальних проблем державних комунікацій як інструменту легітимізації політичних рішень в Україні. У межах досягнення поставленої мети першочерговим завданням є визначення сутнісних характеристик та функціонального значення державних комунікацій у суспільно-політичному процесі. Важливим є також з'ясування змісту, специфіки та факторів легітимізації політичних рішень, а також комплексне дослідження сучасних актуальних проблем державних комунікацій як інструменту забезпечення легітимності політичних рішень в Україні.

Методи дослідження. Дослідження ґрунтується на комплексному застосуванні наукових методів. Для досягнення поставленої мети було застосовано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів, зокрема описовий, системний, структурно-функціональний, інституціональний, історичний та порівняльний. Використання цих підходів дало змогу проаналізувати місце та значення, механізми функціонування державних комунікацій у контексті їхньої ролі в легітимізації політичних рішень. Крім того, за допомогою екстраполяційного методу було досліджено вплив сучасних інформаційно-комунікаційних технологій на трансформацію комунікаційних стратегій держави та їхнє значення у становленні й розвитку демократичного суспільства в Україні, яке перебуває на етапі адаптації до європейських стандартів.

Результати дослідження. Суспільно-політичні трансформації останніх десятиліть у розвинених країнах зумовили зростання значення комунікативної складової політичного процесу, що спричинило

перехід від традиційних підходів до нових моделей демократичного врядування. У цьому контексті особливого значення набувають державні комунікації, які виступають ключовим інструментом легітимізації політичних рішень шляхом залучення громадськості до процесу їхнього обговорення та схвалення. Саме ефективні комунікаційні практики забезпечують легітимність політичних рішень, сприяють підвищенню довіри громадян до державних інституцій та формують підґрунтя для стабільного розвитку демократичних механізмів врядування.

Сучасні демократичні моделі стикаються з низкою викликів: неспроможністю адекватно виражати волю народу як носія суверенітету, кризою довіри до державних інститутів, розривом між декларативними принципами та практикою їх реалізації. У цих ключовими постають комунікативні механізми взаємодії держави та громадянського суспільства, як пропонують інструменти подолання зазначених проблем. У зв'язку з цим орієнтиром взаємодії органів державної влади та громадянського суспільства постає забезпечення діалогу, публічного обговорення суспільно значущих питань і поступова легітимізація політичних рішень через відкриту систему державних комунікацій.

З метою досягнення поставлених завдань наукового дослідження насамперед необхідно з'ясувати сутність та значення терміну «державні комунікації», яке місце та роль вони займають у політичному дискурсі. Аналіз словника «Публічне управління: термінологічний словник» дозволяє зазначити, що під «державними комунікаціями» в українському вжитку розуміється «процес двостороннього спілкування органів державної влади з громадськістю за допомогою різних комунікаційних каналів та інструментів з метою підвищення довіри громадян до влади через процес побудови державної репутації» [2].

О. П. Борисенко, доктор наук з державного управління, у своїй статті «Комунікація як інструмент державного управління: сучасні тенденції» акцентує увагу на важливості місця та ролі державних комунікацій через призму фундаментальних функцій, які вони виконують, а саме: збереження інституційної цілісності державної системи та підтримання суспільної рівноваги, що забезпечує сталість розвитку соціального організму; синхронізація управлінських рішень із реальними потребами та змінами суспільства, що дозволяє державі ефективно адаптуватися до нових викликів; врахування інтересів різних соціальних груп та сприяння формуванню узгоджених рішень, спрямованих на зміцнення суспільної єдності; забезпечення легітимності політичних рішень шляхом отримання суспільної підтримки, що сприяє формуванню довіри до державних інститутів та консолідації громадської думки [1, с. 59].

Виходячи із вищезазначеного, можемо стверджувати, що державні комунікації відіграють особливе значення у соціально-політичному середовищі та сприяють формуванню продуктивного суспільно-комунікаційного простору через канали заохочення діалогових форм комунікації органів державної влади та громадськості [7].

Наступним кроком для досягнення поставлених завдань наукової статті необхідно з'ясувати зміст поняття «політичне рішення» та фундаментальні основи легітимізації як процесу суспільного визнання та схвалення. Зокрема, політологічний енциклопедичний словник визначає політичне рішення як «політичну дію інформованого суб'єкта влади для реалізації певної мети, що передбачає оптимізацію зовнішніх і внутрішніх умов функціонування даного суб'єкта і визначення перспектив його подальшого розвитку» [5, с. 576]. Маємо підкреслити, що рішення є елементом політичного процесу і завжди перебуває у динамічному стані. У даному контексті варто зауважити, що процес легітимізації політичних рішень виступає необхідною умовою для налагодження ефективної комунікації між органами державної влади та громадянського суспільства.

Водночас, легітимність як здатність того чи іншого політичного режиму досягти суспільного визнання та виправдання обраного політичного курсу, прийнятих ним політичних рішень або функціональних змін у структурах влади відрізняє від легітимізації в основному дії та механізми, за допомогою яких влада намагається отримати та зберегти суспільне визнання [5, С. 304–305].

Антоніо Рейс, викладач курсу з політичного дискурсу, окреслює легітимізацію як «процес, за допомогою якого схвалюють або надають право на певний тип соціальної поведінки». Крім того, вчений зазначає, що процес легітимізації реалізується через аргументацію, тобто шляхом надання аргументів, що пояснюють наші соціальні дії, ідеї, думки, висловлювання тощо [15, с. 801–802].

Відтак, можемо стверджувати, що легітимізація політичних рішень виступає фундаментальною засадою для пояснення цілей і наслідків рішень, забезпечення прозорості процесу ухвалення, узгодження інтересів соціальних груп і формування суспільної довіри до інститутів влади.

Політологи Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара відзначають, що ефективність комунікативних технологій легітимізації політичної влади зумовлюється не лише їхнім безпосереднім внеском у процес легітимізації політичного посередництва, але й здатністю формувати комунікативні умови, що забезпечують підвищення рівня довіри між політичними суб'єктами та суспільством, репрезентованим громадською думкою. Ключовою передумовою такої взаємодії виступає реальна орієнтація політичних суб'єктів

на задоволення суспільних інтересів і визнання цінності індивіда як автономної соціальної одиниці, яка заслуговує на повагу, турботу, свободу, довіру та перспективи розвитку [14, с. 47–48]. У цьому контексті максимальна результативність комунікативних технологій легітимізації в межах політичного посередництва досягається через структуровану комунікацію, спрямовану на збереження та утвердження людської гідності.

Збірник під редакцією Роберта Батлера має чітку мету проаналізувати дискурсивні стратегії легітимізації в часи кризи та конфлікту, з ширшою метою започаткувати новий напрямок досліджень легітимізації. Книга методично поділена на три основні розділи для досягнення цієї мети. Перший розділ присвячено аналізу інституційного дискурсу та методів, за допомогою яких політичний дискурс встановлює владу, авторитет і порядок речей. Другий розділ досліджує роль нових медіа в політичному дискурсі, зосереджуючись зокрема на цифрових медіа та рекламних роликах політичних кампаній. Третій і останній розділ зосереджений на ролі метафор та образної мови в політичних суперечках [12, с. 336].

Необхідно зазначити, що значення вище згаданого дослідження полягає не лише у поглибленому аналізі дискурсивних стратегій легітимізації, а й у продукуванні теоретико-методологічних орієнтирів для осмислення державних комунікацій як основоположного механізму легітимізації політичних рішень. Державні комунікації в сучасних умовах постають не просто як інструмент передавання інформації, а як цілісний процес конструювання довіри, формування суспільної згоди та вироблення відчуття політичної доцільності ухвалених рішень. У цьому контексті аналіз інституційного дискурсу, цифрових медіа та мовно-метафоричних практик, представлений у збірнику, відкриває нові горизонти для розуміння того, як комунікаційні стратегії можуть забезпечувати стійкість політичної влади та знижувати ризики делегітимізації в кризових ситуаціях.

У зв'язку з цим доцільно розглянути як в українському політичному середовищі державні комунікації забезпечують легітимізацію політичних рішень, зокрема під час повномасштабної війни росії проти України.

По-перше, комунікації під час реформування мобілізаційної політики за 2023–2024 рр. демонструють механізм «випереджувального пояснення» як складової легітимізації спірних, але необхідних політико-правових норм. Аналітичні огляди демонструють, що урядова й парламентська комунікація про мотиви зниження віку мобілізації, очікувані результати та поетапність імплементації мали за мету зниження невизначеності та нормалізацію нових вимог як «раціонально неминучих» [6]. Паралельно Міністерство оборони

України та Міністерство цифрової трансформації України [4] акцентували на цифровізації сервісів для військових. Мова йде про проєкт Army+, електронні реєстри, які дозволили переводити дискусію з площини «примусу» в площину адміністративної передбачуваності та процедурної справедливості – ключових маркерів легітимності в умовах воєнного стану [10].

По-друге, кризові комунікації щодо безпеки цивільних від повітряних тривог до «Пунктів незламності» виконують роль «матеріалізації державної турботи», конвертуючи політичні рішення у ефективно функціонуючі сервіси [6]. Інституціалізовані канали (мобільні застосунки сповіщень, публічні довідники, інтерактивні карти) знижують транзакційні витрати для громадян і створюють відчуття оперативного контролю держави над ризиками, що підсилює довіру до рішень щодо енергетичної безпеки, евакуації тощо. Дані про мережу «Пунктів незламності» та розвиток застосунків повітряної тривоги ілюструють як сервісна логіка комунікації підкріплює легітимність управлінських дій у пікові періоди ударів по інфраструктурі [11].

Водночас не можна ігнорувати й потенційні ризики. Надмірна концентрація інформаційних потоків у руках держави може створювати ефект «монополізації тривоги», коли громадяни стають залежними від офіційних каналів і сприймають їх як єдине джерело істини. У таких умовах будь-які недоліки від технічних проблем застосунків до невчасних повідомлень здатні знижувати рівень довіри та породжувати підозри щодо приховування частини інформації. Це виступає свідченням, що навіть у випадку високої ефективності державних комунікацій необхідно враховувати їхню вразливість до технічних і когнітивних «збоїв довіри», які можуть частково нівелювати легітимізуючий потенціал [6].

По-третє, контрдезінформаційні практики, які інституційно закріплені через Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки, стали одним із ключових інструментів протидії підривним операціям, спрямованим на делегітимізацію політичних рішень в Україні в умовах війни. Їхня ключова функція полягає у створенні своєрідного «санітарного кордону» довкола рішень державних інституцій, що знижує ефективність деструктивних інформаційних впливів і зменшує когнітивну вразливість громадян [6]. Програми з медіаграмотності, відеоматеріали на державних і комерційних медіаплатформах, а також систематична деконструкція російських наративів сприяють формуванню критичного мислення та підтримують здатність суспільства сприймати навіть непопулярні, але стратегічно необхідні рішення як частину раціональної політики. Таким чином, держава використовує інформаційний простір не лише для

оборони, а й для побудови довіри як основи легітимності [13].

Водночас зазначений інструментарій має і низку потенційно проблемних аспектів. Сюди можемо віднести централізацію контрдезінформаційних зусиль у межах державних структур, що створює ризик звуження простору для альтернативних голосів і критичних оцінок та в довгостроковій перспективі може сприйматися як інформаційна монополія. Крім того, сама логіка «захисного кордону» передбачає певне фільтрування повідомлень, що інколи породжує підозри щодо вибіркості або надмірної селективності у представленні фактів. Зокрема, орієнтація на викриття зовнішніх наративів може відтіснити на другий план внутрішню критику з боку громадянського суспільства, позбавляючи комунікаційну систему властивої демократичному суспільству саморефлексії [6].

І зрештою розгляньмо як концепція цифрової держави як каналу легітимзації постає однією з найвиразніших інновацій української політичної комунікації у воєнних умовах. Розширення екосистеми «Дія» та суміжних цифрових сервісів істотно підвищує «видимість» держави як ефективного провайдера публічних благ, трансформуючи саму природу взаємодії громадянина з інституціями [4]. Публічні комунікації про кількісні показники користування застосунком, запуск нових функцій та міжнародне визнання технологічних рішень створюють образ держави, здатної забезпечувати не лише фізичну безпеку, а й адміністративну стабільність у критичних умовах. У межах теоретичних моделей легітимності такий підхід безпосередньо корелює з процедурними та результативними критеріями, а саме прогнозованістю норм та принципів, а також оцінкою досягнутих результатів, що підсилює суспільну готовність сприймати навіть складні чи непопулярні політико-правові норми.

Водночас цифровізація державних комунікацій має і низку неоднозначних аспектів, які у перспективі можуть стати викликом для легітимності. Насамперед залежність громадян від цифрових сервісів породжує ризик «цифрової вразливості»: будь-які технічні проблеми, кібератаки чи обмеження доступу до мережі здатні миттєво підірвати довіру до держави як до надійного партнера [4]. Надмірна концентрація комунікаційних і сервісних функцій у межах однієї платформи формує передумови для інформаційної монополії, що може обмежувати плюралізм та породжувати відчуття «цифрового патерналізму» [4]. Крім того, існує ризик відтворення соціальної нерівності, оскільки не всі громадяни мають однаковий доступ до цифрових ресурсів і це створює «цифровий розрив», у межах якого частина суспільства залишається менш охопленою державними комунікаціями та послугами.

Таким чином, можемо спостерігати, що цифрова держава в умовах війни демонструє висо-

кий потенціал для легітимізації політичних рішень, проте її довгострокова ефективність потребує збалансованого врахування як позитивних, так і проблемних аспектів. Тільки за умови поєднання технологічної інноваційності з прозорістю, інклюзивністю та стійкістю до зовнішніх загроз цифрові комунікації здатні утвердитися як стабільне джерело легітимності політичної влади, а не перетворитися на чинник її вразливості [7, с. 34].

У зв'язку з вище окресленим, маємо підкреслити, що сучасні проблеми державних комунікацій в Україні як інструменту легітимізації політичних рішень безпосередньо пов'язані з умовами повномасштабної війни на території України та постійного інформаційного тиску з боку росії. У цих обставинах державні комунікації виконують подвійну функцію: з одного боку, вони мають забезпечувати прозоре пояснення суспільству причинно-наслідкових зв'язків політичних рішень, з іншого – діяти як захисний бар'єр від дезінформації та ворожих наративів. Проте саме в цій подвійності й виникає низка актуальних проблем. Часто наголошувана «єдність інформаційної безпеки» ризикує перетворитися на надмірну централізацію комунікацій, що знижує якість суспільного дискурсу та обмежує критичне мислення і різноманітність інтерпретацій. Це призводить до ситуації, коли навіть правильно обґрунтовані політичні кроки сприймаються частиною громадян як результат примусу, а не свідомого суспільного вибору. Таким чином, ключова проблема полягає в досягненні балансу між ефективною мобілізацією підтримки та збереженням простору для критичної рефлексії, без якої легітимність набуває радше формального ніж внутрішньо переконливого характеру. Саме тут постає потреба у впровадженні принципів деліберативної демократії, що передбачає інституційне забезпечення якісного публічного діалогу, де громадяни мають реальний вплив на обговорення, оцінку та подальше прийняття рішень органами державної влади [3].

Ще однією проблемною площиною є взаємодія державних комунікацій із цифровим середовищем, яке одночасно відкриває нові можливості для легітимізації рішень і створює серйозні виклики. Екосистема цифрових сервісів, зокрема «Дія», значно розширює інструменти уряду щодо матеріалізації політичних рішень у зручні для громадян послуги, тим самим підсилюючи відчуття процедурної та результативної легітимності. Водночас така «цифрова концентрація» породжує ризик інформаційної монополії й підвищує вразливість системи до кібератак чи технічних збоїв, що здатні миттєво підірвати довіру. Вище нами було встановлено, що варто враховувати й ризик цифрового розриву, оскільки частина населення, яка не має доступу до сучасних технологій або не володіє

достатньою цифровою грамотністю, опиняється поза комунікаційним полем, що ставить під сумнів інклюзивність державних стратегій. У цьому контексті інтеграція деліберативних практик у цифрові комунікації могла б стати шляхом подолання зазначених обмежень: онлайн-платформи для громадських обговорень, електронні консультації та цифрові механізми колективного прийняття рішень не лише підвищують прозорість, а й забезпечують реальну участь громадян у формуванні політики [8, 9]. Таким чином, сучасні державні комунікації в Україні перебувають у стані динамічної напруги: вони зміцнюють легітимність через оперативність і сервісність, але водночас потребують деліберативного підґрунтя, здатного надати їм більшої стійкості й відповідності демократичним стандартам.

Висновки. У статті доведено, що державні комунікації в Україні є визначальним інструментом легітимізації політичних рішень у кризових умовах. Вони виконують не лише інструментальну функцію інформування, але й формують підґрунтя суспільної довіри, сприяють консолідації та підтримці демократичних практик. Водночас виявлено низку проблем, пов'язаних із централізацією інформаційних потоків, ризиками цифрової монополізації та вразливістю до дезінформації. Автори роблять висновок, що для досягнення справжньої легітимності державні комунікації мають бути доповнені елементами деліберативної демократії, інституціоналізованим діалогом між органами державної влади і громадянами, заснованим на прозорості, інклюзивності та повазі до громадської думки.

Державні комунікації у статті розглядаються не як допоміжний інструмент, а як системоутворюючий чинник сучасного врядування, який здатний перетворити політичні рішення з формально ухвалених у суспільно визнані. Їхня ефективність визначається не лише швидкістю поширення інформації, а й здатністю забезпечувати якісний публічний діалог, створювати умови для критичного мислення та зворотного зв'язку. Особливої ваги набуває розвиток цифрових платформ, що поєднують інформаційний, сервісний і демократичний виміри, роблячи комунікацію між державою та суспільством багатовимірною та більш інтерактивною.

Таким чином, автори підкреслюють, що майбутнє державних комунікацій в Україні має ґрунтуватися на поєднанні інноваційних технологічних рішень, стратегій прозорості та розширення участі громадян у процесах прийняття політичних рішень. Лише за таких умов державні комунікації здатні трансформуватися з інструмента кризового управління у стійку основу демократичного врядування, яка забезпечувала б не лише формальне визнання рішень, але й їх глибоке внутрішнє прийняття суспільством.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Борисенко О., Чернокалова К. Комунікація як інструмент державного управління: сучасні тенденції. *Механізми публічного управління. Публічне управління та митне адміністрування*. № 2 (25), 2020. С. 58–62. URL: <http://customs-admin.umsf.in.ua/archive/2020/2/12.pdf> (дата звернення: 20.08.2025).
2. Державні комунікації. Е-підручники. URL: https://e-pidruchniki.com/content/1077_derjavni_komunikacii.html (дата звернення: 22.08.2025).
3. Медведська В. Ю. Специфіка становлення й розвитку віртуалізації деліберативного діалогу між громадянами та представниками органів державної влади. *Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії*. Львів: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Випуск 36. С. 218–224.
4. Міністерство цифрової трансформації України. «Дія» – екосистема цифрової держави. URL: <https://thedigital.gov.ua> (дата звернення: 20.08.2025).
5. Політологічний енциклопедичний словник / Нац. акад. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького; за ред.: Ю. С. Шемшученка, В. Д. Бабкіна, В. П. Горбатенка. 2-ге вид., доп. і перероб. Київ: Генеза, 2004. 736 с.
6. Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки. Аналітичні матеріали та офіційні повідомлення (2023–2025). URL: <https://spravdi.gov.ua> (дата звернення: 20.08.2025).
7. Baiurko N. Становлення комунікативної діяльності органів державної влади України в контексті розвитку інформаційного законодавства. *Communications and Communicative Technologies*. 2024. № 24. С. 32–40. DOI: <https://doi.org/10.15421/292404> (дата звернення: 17.08.2025).
8. Dryzek J. *Deliberative Democracy and Beyond: Liberals, Critics, Contestations*. Oxford: Oxford University Press, 2000. 195 p.
9. Fishkin J. *When the People Speak: Deliberative Democracy and Public Consultation*. Oxford: Oxford University Press, 2009. 255 p.
10. FOI Memo 8786. Swedish Defence Research Agency. URL: <https://foi.se/rest-api/report/FOI%20Memo%208786> (дата звернення: 17.08.2025).
11. Freedom House. *Ukraine: Freedom on the Net 2024*. URL: <https://freedomhouse.org/country/ukraine/freedom-net/2024> (дата звернення: 17.08.2025).
12. Jérémy Dieudonné, *Political discourse analysis: legitimisation strategies in crisis and conflict*, *International Affairs*, Volume 101, Issue 1, January 2025, P. 336–338. DOI: <https://doi.org/10.1093/ia/iaae287> (дата звернення: 17.08.2025).
13. *Legitimation Technologies as Factors of Political Mediation*. *Evropský politický a právní diskurz*. URL: <https://eppd13.cz/wp-content/uploads/2025/2025-12-2/06.pdf> (дата звернення: 20.08.2025).
14. Prymakov K., Stavchenko S., Zienkin M., Vysotskyi O. *Legitimation Technologies as Factors of Political Mediation*. *Evropský politický a právní diskurz*. 2025. Vol. 12, № 2. P. 41–53. DOI: <https://doi.org/10.46340/eppd.2025.12.12.4>.
15. Reyes A. *Strategies of legitimization in political discourse: From words to actions*. *Discourse*

& Society. 2011. Vol. 22, № 6. P. 781–807. DOI: 10.1177/0957926511419927.

REFERENCES:

1. Borysenko, O., & Chernokalova, K. (2020). *Komunikatsiia yak instrument derzhavnoho upravlinnia: suchasni tendentsii* [Communication as a tool of public administration: modern trends]. *Mekhanizmy publicnoho upravlinnia. Publichne upravlinnia ta mytne administruvannia*, 2 (25), 58–62. Retrieved from <http://customs-admin.umsf.in.ua/archive/2020/2/12.pdf> [in Ukrainian].
2. *Derzhavni komunikatsii* [State communications]. E-pidruchnyky. Retrieved from https://e-pidruchniki.com/content/1077_derjavni_komynikacii.html [in Ukrainian].
3. Medvedska, V. Yu. (2021). *Spetsyfika stanovlennia y rozvytku virtualizatsii deliberativnoho dialohu mizh hromadianamy ta predstavnykamy orhaniv derzhavnoi vlady* [Specifics of the formation and development of virtualization of deliberative dialogue between citizens and representatives of state authorities]. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Serii filosofsko-politologichni studii*, 36, 218–224. Lviv: Vydavnychy dim “Helvetyka” [in Ukrainian].
4. *Ministerstvo tsyfrovoy transformatsii Ukrainy*. (2025). “Diia” – ekosystema tsyfrovoy derzhavy [“Diia” – ecosystem of the digital state]. Retrieved from <https://thedigital.gov.ua> [in Ukrainian].
5. Shemshuchenko, Yu. S., Babkin, V. D., & Horbatenko, V. P. (Eds.). (2004). *Politolohichni entsyklopedychnyi slovnyk* [Political science encyclopedic dictionary]. 2nd ed., rev. and ext. Kyiv: Heneza, 736 p. [in Ukrainian].
6. *Tsentr stratehichnykh komunikatsii ta informatsiinoi bezpeky*. (2025). *Analitychni materialy ta ofitsiini povidomlennia (2023–2025)* [Analytical materials and official reports (2023–2025)]. Retrieved from <https://spravdi.gov.ua> [in Ukrainian].
7. Baiurko, N. (2024). *Stanovlennia komunikativnoi diialnosti orhaniv derzhavnoi vlady Ukrainy v konteksti rozvytku informatsiinoho zakonodavstva* [Formation of communicative activity of state authorities of Ukraine in the context of the development of information legislation]. *Communications and Communicative Technologies*, 24, 32–40. <https://doi.org/10.15421/292404> [in Ukrainian].
8. Dryzek, J. (2000). *Deliberative democracy and beyond: Liberals, critics, contestations*. Oxford: Oxford University Press.
9. Fishkin, J. (2009). *When the people speak: Deliberative democracy and public consultation*. Oxford: Oxford University Press.
10. Swedish Defence Research Agency. (2025). FOI Memo 8786. Retrieved from <https://foi.se/rest-api/report/FOI%20Memo%208786>.
11. Freedom House. (2024). *Ukraine: Freedom on the Net 2024*. Retrieved from <https://freedomhouse.org/country/ukraine/freedom-net/2024>.
12. Dieudonné, J. (2025). *Political discourse analysis: legitimisation strategies in crisis and conflict*. *International Affairs*, 101 (1), 336–338. <https://doi.org/10.1093/ia/iaae287>.

13. Evropský politický a právní diskurz. (2025). Legitimation technologies as factors of political mediation. Retrieved from <https://eppd13.cz/wp-content/uploads/2025/2025-12-2/06.pdf>.

14. Prymakov, K., Stavchenko, S., Zienkin, M., & Vysotskyi, O. (2025). Legitimation technologies as factors

of political mediation. *Evropský politický a právní diskurz*, 12(2), 41–53. <https://doi.org/10.46340/eppd.2025.12.12.4>.

15. Reyes, A. (2011). Strategies of legitimization in political discourse: From words to actions. *Discourse & Society*, 22 (6), 781-807. <https://doi.org/10.1177/0957926511419927>.

State communications as a tool for the legitimization of political decisions

Medvedska Viktoriia Yuriivna

Doctor of Philosophy in Political Science (Specialty 052 "Political Science"), Associate Professor at the Department of Political Science and International Relations
State Institution "Luhansk Taras Shevchenko National University"
Ivana Banka str., 3, Poltava, Ukraine
ORCID: 0000-0001-6817-155X

Bader Anton Vasylovych

Doctor of Political Sciences, Professor, Director of the Educational and Scientific Institute of Social and Humanitarian Sciences
State Institution "Luhansk Taras Shevchenko National University"
Ivana Banka str., 3, Poltava, Ukraine
ORCID: 0000-0002-3670-575X

Mezhenska Olena Volodymyrivna

PhD in Political Science, Associate Professor at the Department of Political Science and International Relations
State Institution "Luhansk Taras Shevchenko National University"
Ivana Banka str., 3, Poltava, Ukraine
ORCID: 0000-0002-1053-5020

The article examines the role of state communications as a key instrument for legitimizing political decisions in Ukraine. The authors emphasize that under the current conditions of full-scale war and intensive information pressure, state communications perform a dual function: ensuring transparency and explaining to society the logic of political decisions, while simultaneously protecting against disinformation and hostile manipulative narratives. The scientific novelty of the work lies in its comprehensive analysis of not only the positive effects but also the risks associated with governmental communication practices, particularly the dangers of excessive centralization, the "monopolization of anxiety," and the digital divide.

The stated purpose of the article is to clarify the place, role, and key current challenges of state communications as an instrument for legitimizing political decisions in Ukraine. The authors apply a set of general scientific and specialized methods, including descriptive, systemic, structural-functional, institutional, historical, and comparative approaches. The use of these methods makes it possible to analyze the significance, functions, and mechanisms of state communications within the broader process of political decision legitimization.

The article outlines the main approaches to understanding state communications in political discourse and emphasizes their role as a regulator of socio-political processes and a means of maintaining stability in a democratic society. It further analyzes examples from Ukraine's recent experience, such as the reform of mobilization policy, the operation of "Points of Invincibility" and air raid alert applications, the counter-disinformation activities of the Center for Strategic Communications, as well as the development of the "Diia" ecosystem as a symbol of the digital state. The study highlights that these practices strengthen public trust, foster perceptions of procedural fairness, and enhance the resilience of political authority.

At the same time, the authors stress the need for the introduction of deliberative democratic mechanisms that would provide broader space for critical public dialogue and citizen participation in decision-making processes. This would help overcome the threat of merely formal legitimacy and reinforce its deeper, value-based dimension. Accordingly, the study offers conceptual and practical guidelines for improving state communications in Ukraine as the foundation of legitimate political governance.

Key words: state communications, legitimization of political decisions, information security, disinformation, digital state, trust, deliberative democracy.

Дата першого надходження рукопису до видання: 21.10.2025
Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 17.11.2025
Дата публікації: 15.12.2025